

bine decît oricine. Comunicări secrete fuseseră trimise prefectilor, ca să închidă ochii »³⁴.

Dar atitudinea acestor autorități locale o putem aprecia cel mai bine din însemnările lăsate de căpeteniile cetașilor. Cei care au avut grijă efectiv de adunarea, echiparea, înarmarea și imbarcarea cetașilor lui Botev la Turnu-Măgurele, Corabia și Bechet au fost, respectiv, Kiril Botev — fratele poetului, Ivanița Dancev și Nicola Obretenov.

Iată ce scrie Kiril Botev: «Adusesem la Turnu Măgurele nouă inși, haiduci din ceata lui Stoil, băieți foarte buni și viteji. N-aveau pașapoarte. La Turnu Măgurele aveam însă un om al nostru, care-i ascunse într-un șlep, iar după aceea îi aduserăm în oraș, unde aveam și comitet (revoluționar)... În acest timp, Voinovski îmi aduse un revolver și o sabie. Prefectul orașului află de sosirea cetașilor bulgari (ba prinseseră și pe cetașii care nu aveau pașapoarte) și ne chemă. Mă întrebă de unde sintem și la ce-am venit. Pe atunci eram învățător la Giurgiu, iar Voinovski era un tînăr sublocotenent în armata rusă, dar bulgar de origină. Prefectul ne întrebă: Ce căutați aici, cine sînt oamenii aștia pe care i-ați adus și de ce n-au pașapoarte? Îi spuserăm că sînt oameni de ai noștri, că mergem în Serbia și că-i ducem acolo. După o lungă convorbire, prefectul ne spuse: și eu sînt bulgar, vă simpatizez și doresc ca Bulgaria să fie liberă cît mai repede. Și fără multă vorbă ne dădu drumul și ne dădu voie să ne înarmăm »³⁵.

Nicola Obretenov arată cum s-au petrecut lucrurile la Bechet: «Primarul Bechetului, care era bulgar, ne dădu cîteva puști și săbii. Erau depozitate într-o baracă, căreia îi făcurăm o spărtură prin spate, ca să poată dovedi că ar fi fost furate. Ne simpatizau și administratorul vămii, și polițaiul, așa că am lucrat cu totul liber»³⁶. Ba, am adăoga noi, atît de liber, încît spionii turci trimiși la Bechet de către Asim de la Rusciuk nu trebuiau să fie prea isteți ca să vadă totul și să raporteze imediat. Iată un extras din documentul turcesc, referitor la aceasta, publicat tot de Boris Nedkov: «După informațiile date de agenții secreți trimiși să spioneze, în orașul Bechet din fața Rahovei și în satele din jurul său se află vreo 120 de răsculați, care așteaptă dispoziții de la căpeteniile lor din Turnu Severin, pentru a trece Dunărea...» și textul continuă, arătînd măsurile ce trebuie luate³⁷. Este adevărat că știrile transmise erau puțin exagerate și lipsite de precizie, dar ele constituie o dovadă în plus că la Bechet s-a lucrat în voie, fără teamă de autoritățile romînești.

Să vedem ce se petrece și la Giurgiu. Zahari Stoianov, primul biograf al lui Botev, citează mărturia unui bulgar din Giurgiu, anume Andreolu, care relatează imbarcarea cetașilor și a lui Botev pe vasul Radetzki. Iată ce scrie Zahari Stoianov: «Fiind duminică, veniseră la schelă nu numai bulgari (din oraș), ci și mulți romîni, care, cu toate că nu știau nimic pozitiv, — *cu excepția celor de incredere* — bănuiau ceva, căci așa erau împrejurările politice ale vremii. Tot Andreolu povestește că cetașii aducîndu-și una-alta de pe la hanuri sau

³⁴ Ivan Vazov, *Събрани съчинения* (redacția M. Arnaudov), Sofia, 1943, V, p. 254. Ivan Vazov, *Oropsiiți*, trad. C. Velichi, București, 1959, p. 200.

³⁵ Alexandru Burmov, *Христо Ботев през погледа на съвременниците си*, Sofia, 1945, pp. 113—114.

³⁶ *Ibidem*, p. 171; vezi și Nicola T. Obretenov, *Спомени на българските въстания*, Sofia, 1942, pp. 268—269.

³⁷ Boris Nedkov, *op. cit.*, p. 690.